Előszó Orosz Péter: Könyv a dióról című könyvéhez

Mottó:
„Öregember vagyok, s hálát adok az Istennek,
hogy befejezhettem ezt az írásomat az öreg diófák alatt.”
(Móra Ferenc: Öreg diófák alatt)

Jelen könyv nagyapám, Orosz Péter, néhai bio-diotermesztő életműve. A könyv közel másfél évtized kitartó kutatómunkáját és tapasztalatát tartalmazza. Nagy szeretettel és szorgalommal, legjobb tudása szerint gyűjtötte az anyagát össze. Különösen ügyelt az átvett gondolatok forrásainak megjelölésére. A fényképek és illusztrációk nagyrészt szintén saját munkái. A diótermesztőket segítő gondolatok a nagyapám saját szellemi termékei.

A könyv mellett mindig készségesen segítette szóbeli tanácsokkal is az érdeklődő barátokat, diótermesztő kollégákat és kolleginákat.

Nagyapám sajnos már nincs köztünk, így e mű szellemi hagyatéka lett. Kérem a tisztelt Olvasót, fontolja meg a benne foglalt bölcsességeket, tanácsokat! Remélem, hogy megtalálja benne a válaszokat az Önt érdeklő kérdésekre, és segítségére lesz a diótermesztéssel kapcsolatos problémák megoldásában – de akár csak kellemes időtöltésként is érdemes olvasgatni.

Kérem, a könyvben foglalt gondolatokat és képeket csak a szerző megjelölésével terjessze vagy használja fel.

Kelt: 2015. november 1.

Horváth Benedek

MINDENKINEK

Vázlat:
A DIÓ ÜNNEPE
VIGYÁZAT! NEM DIÓ!
DIÓFÁK A KÖRNYEZETÜNKBEN
KEDVES DIÓFÁM ALATT
ZÁRSZÓ

A DIÓ ÜNNEPE

Vázlat:
Franciaország, Vinay
Franciaország, Saint-Jean
Franciaország, Thégra, Saillac
Spanyolország, Pedroso
Törökország, Kirşehir
Belgium, Bastogne
Luxemburg, Vianden
Olaszország, Noceto
Olaszország, Scisciano
Olaszország, Motta di Camastra
Svájc, Sévery
Svájc, Hörhausen
Az Új Dió ünnepe Oroszországban
Németország: A diófa az év fája 2008-ban
Kína, Yangbi
Mexikó, Amecameca
Argentina, Londres
Irán
A fák napja
Idősek Világnapja
Feketedió Fesztivál
Hazai fesztiválok
Milota
Lengyeltóti
Felsőpulya
A diófa éve

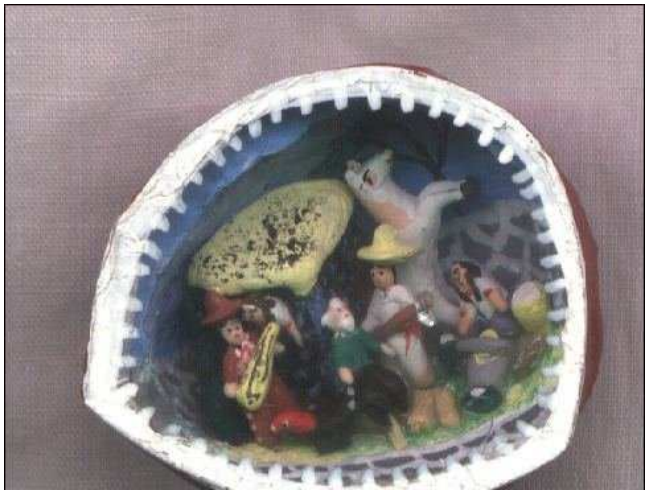

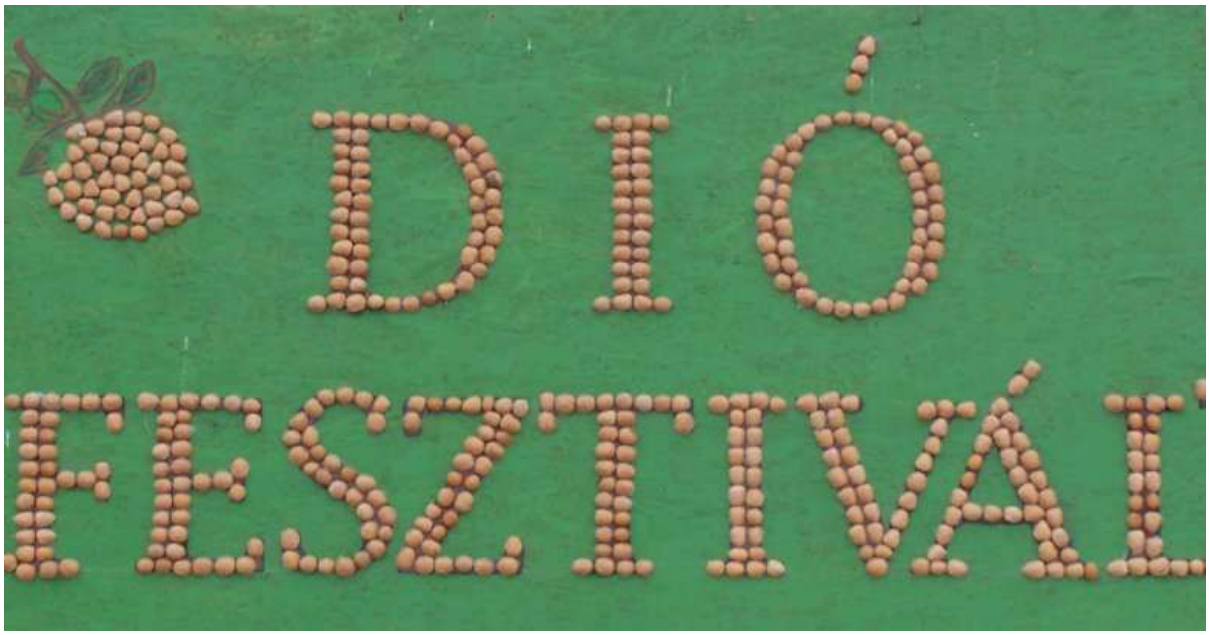

A diót a világon mindenhol megünneplik. Dióünnepeket, fesztiválokat világszerte sokat tartanak. Egy réges-régi dióbemutató fényképe:

A mai diófesztiválok többsége a hagyományos őszi dióvásárok továbbélése. Egy valamikori dióvásár Franciaországban, Sarlat la Caneda községben:

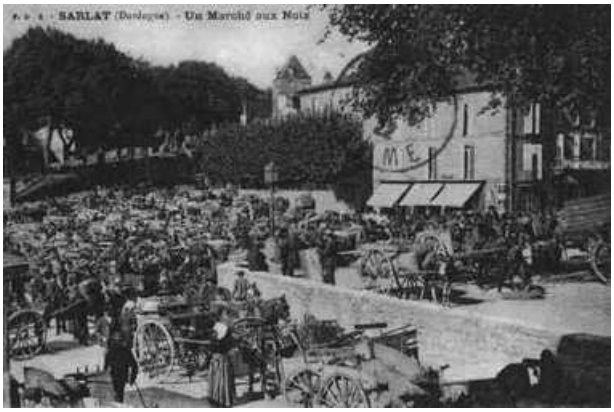

<u>Franciaország, Vinay</u>

Vinay Grenoble-tól nyugatra, a Grenoble-i diótermesztő körzet közepén fekszik. Évente megrendezett diófesztiváljai nagy idegenforgalmi események is. A fesztivált "mondée"-nak nevezik. A francia nyelvben ilyen szó hivatalosan nem létezik. Helyi nyelvjárásban alkalmazták a dióválogatásra ezt a szót, ma pedig már ez adja a Grenoble-i fesztiválok védjegyét. Ez nagy szó, mert amit a Francia Akadémia nem ismer el francia szónak, az nincs is!

"La fete de la Noix"

A Grenoble-i dió 1938. június 17-én kapott "nemeslevelet", azóta tartják számon a körzetben termett diót “Appellation d’Origine Contrôlée” (AOC) néven eredetmegjelölt dióként. Három megye, Drôme, Isere és Savoie diói tartoznak ebbe a körbe.

Vinay a Grenoble-i dió fővárosa.

A diófesztivál a hagyományos dióvásárból nőtte ki magát, hagyományosan december 1-jére időzítik.

A körzetben hagyományos őszvégi, téli elfoglaltságot jelentett a diótörés, ami egyben falusi társadalmi eseményt is jelentett. Ilyenkor a szomszédok, az ismerősök, főként a fiatalok közösen segítettek a diósgazdáknak a diótörésben. Ez jó alkalom volt a fiatalok találkozására, ismerkedésre, flörtölésre, és minden este munka utáni mulatozásra.

A hagyományt nemcsak fenntartották, hanem mára a termelők, a kereskedők, a vendéglősök, az érdeklődő látogatók nagy fesztiváljává fejlesztették.

A nyílt színen mutatják be a hagyományos munkákat, és kiállításra kerülnek a legkülönbözőbb diós termékek: diós lekvárok, saláták, diós ételek és sütemények. És a dióbor.

És mindenben verseny folyik. A diótörés bemutatásában, a sütemények kóstoltatásában, a diós italok minőségében. Van dalverseny, táncverseny, és minden versenyszámban bajnokot avatnak.

Franciaország, Saint-Jean

Ugyancsak a Grenoble-i diótermő vidéken található Saint-Jean en Royans község, ahol szintén rendeznek diófesztiválokat, minden év november második felében. A fesztivál egy hétig szokott zajlani.

A látogatók ismeretlen dióbor-receptekkel ismerkedhetnek meg, valamint a legfinomabb, frissen sajtolt dióolajokkal. Az étkezések előtt dióbél az előétel, a vendéglőkben diós ételeket készítenek. Ez a program koradélutánig. Délután pedig kezdődnek a versenyek. Animációk, rajzversenyek, fotók szépségversenye, a diós sütemények versenye.

A fesztiválon a dió minden állapota látható. Szakemberek tartanak tájékoztató előadásokat a dióról. És a népi táncok teszik teljessé a hangulatot.

Képek a Saint-Jean-i diófesztiválról:

Franciaország, Thégra, Saillac, stb.

A délnyugat-francia diótermő táj három megyéjében gyakoriak a diófesztiválok. Évente 4-5-öt tartanak, váltogatják, hogy mikor hol. Jelen beszámolónk a Thégra-i és a Saillac-i fesztiválokon alapul.

Diókóstolók, kiállítások, diós konyhák bemutatója zajlik minden ősszel Dordogne vidékén. A látogatók bejárhatják a dióskerteket, részt vehetnek esti diótöréseken, és dióval kapcsolatos elbeszéléseket, történeteket hallgathanak meg a rendezvényeken.

Ilyenkor vásári forgatag zajlik, a rendezvényeket nagy média-érdeklődés kíséri. Nagy sikernek számít a diós sütemények versenyében díjat nyerni, a versenyben híres szakácsok is részt vesznek.

Diófesztivál Tullinsban:

Spanyolország, Pedroso

A különböző dióvásárok közül a spanyol La Rioja tartomány Pedroso falva őrizte meg leginkább a dióvásár-jelleget. Bár a faluban nem sok diót termelnek, az egész faluban nem lehet több 30-40 hektárnál, ami érthető is, hiszen a falu neve "köves"-et jelent, szóval, bár nem sokat termelnek, a dióvásárt mégis minden évben megtartják. A fesztivál látogatói egy-egy dióvásár alkalmával mintegy 6 tonna diót vesznek meg. A sorozatos fesztiválszervezés eredményeként mára már 15-20 tonna héjas dió is elkel egy vásárban. 27 diótermesztő kínálja áruját, ahogy a kép mutatja, nevükkel ellátott címkével.

A hagyományokat folytatva az elmúlt években kétszerezték meg a faluban a diófák számát, ha arra járunk, sok szép fiatal diófát láthatunk. A baloldali képen pedig diós kalácsot a Pedroso-i diófesztiválról. A pedrosói dió így néz ki:

Közben, amíg nem jártunk arrafelé, már a tizennegyedik fesztivált is megtartották. Nélkülünk.

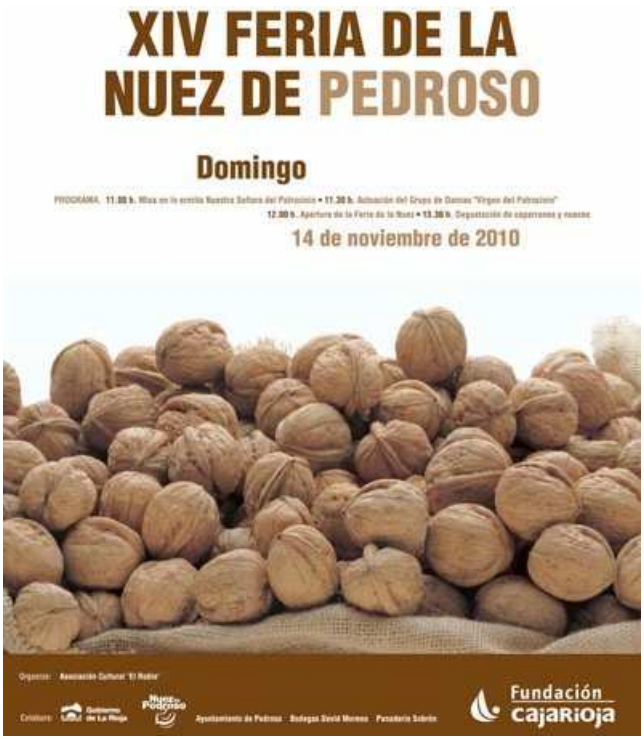

És azt írja a La Nueva Espana című újság, - ugyan ki nem olvasta, - hogy mostantól már Villaviciosa faluban is fognak diófesztiválokat rendezni. Kíváncsian várjuk.

Törökország, Kirşehir

Kirşehirben már 11 alkalommal rendezték meg a Kaman dió fesztiválját. A Kaman a helyi diófajta, nevét a szomszédos városról kapta, és hosszúkás termése van.

A fesztiválon nemcsak a dióról van szó, hanem kulturális rendezvény és különféle erősségi és extrém sportok is bemutatásra kerülnek (küzdősportok, ejtőernyős ugrás, csapattorna, lovasbemutatók, stb.).

A fesztivál megnyitója és a dióbemutató:

És mi a fesztivál kézzelfogható anyagi haszna? Kaman város határában meglátjuk, a következő táblán. Magyarul: A Deniz (Tenger) Kft Kaman 1 és 5 fajtájú diófaoltványokat kínál.

Belgium, Bastogne

Belgiumban Bastogne megyében rendeznek évről évre dióvásárokat. A Bastogne-i dióvásár több mint 150 éves múltra tekinthet vissza. Korábban marha- és juhvásárokkal együtt tartották. Mivel ekkorra a vidék szinte minden gazdálkodó parasztcsaládja összegyűlt, jó alkalommá vált a fiatalok ismerkedésére, párválasztására. Szokásba jött, hogy a fiatalemberek a nekik tetsző hajadonokat gyümölccsel kínálták. Mivel a vásár decemberben zajlott, más gyümölcs nem akadt, mint dió. Így a vásár dióvásár és leányvásár jelleget kapott.

Valamikor ezek a vásárok tényleges dióvásárok is voltak, de mostanra átalakultak kirakodóvásárrá, használtautópiaccá, kutyaversennyé. Azért szép tőlük, hogy legalább a dió nevét megőrizték. És ilyenkor fogadják a Mikulást is. Talán neki van egy kevés diója.

Az egyik standon tényleg látni diót. Hát, nem olcsó.

Jé, van még egy diós stand. Elég ritkán látni ilyent a belga diófesztiválokon.

Luxemburg, Vianden

Az Ardennek luxemburgi hegyei között egy festői dombon található Vianden várkastélya, alatta a várossal, ahol hivatalos statisztika szerint 1902-ben 2551 diófa állott, a város faállományának 19 %-a. Valóban, Luxemburgban Vianden a dió fővárosa. A várkastély, diófák keretében:

Érdemes meglátogatni Viandent minden év októberének második vasárnapján. Hagyományosan ekkor tartják a Diópiacot. A hagyományt 1934-ben teremtették, és a háború után már 1946-ban újból megtartották a rendezvényt, ami azóta is nagy tömegeket vonz a városba. Népi zenekarok teremtik meg a Dióparádé hangulatát.

A vásáron literszámra mérik a vevőknek a héjas diót.

Ilyenkor a dió nemcsak süteményekben, édességekben kapható, hanem pizzában, likőrben is. A viandeni mészáros diós kolbászt, dióval töltött húsos tésztát és egy sor egyéb készítményt kínál.

A világ változhat, de a viandeni Diópiac, Dióparádé állandó.

Héjas dió és diólikőr kínálat a 2006. októberi Diópiacon:

Dióolaj-kínálat a viandeni Diópiacon:

Tényleg ajánlom a fesztivál meglátogatását. Tisztelt hazai Kollégámnak nyelvi akadályai se lesznek, bár a

luxemburgiak maguk között egy érthetetlen német nyelvjárást beszélnek, de mindegyikük tudja a hivatalos németet, a franciát és az angolt is. Ha tisztelt magyar Kollégám mégis magyarul beszélne, olyannal is fog találkozni, aki magyarul szól vissza.

Olaszország, Noceto

Olaszországban stílszerűen Noceto (Dióliget) városában (Mantova és Modena közelében) tartják évente a dióünnepet. De ők kitaláltak valamit.

Nemcsak ünnepelnek, versenyeznek is a dió témakörében. Ezért az évenkénti fesztivál neve hivatalosan is Diólikőr és Diótorta Verseny.

Legutóbb is több mint ötven kiváló diós készítmény állt versenybe. Az első három díjat mind pármaiak vitték el. A versenynek francia és moldovai résztvevői is voltak.

Képek a 2004-es, immár 21. versenyről:

Olaszország, Scisciano

Ebben a Nápoly-közeli faluban 2009. október 9-11. között indították meg a dió megünneplésének hagyományát, Sagra della Noce néven.

A helység bemutatásán, kulturális rendezvényeken és vásáron túl valóban a dióról, erről a campaniai tájhoz annyira kötődő őszi gyümölcsről szólt a népünnepély. Arról, hogy nemcsak édes süteményekben, hanem a

legkülönbözőbb ételféleségekben is milyen jól felhasználható. A gasztronómiai programok erről szóltak. A rendezvényen a dió gyógyhatásával is foglalkoztak.

Sciscianói dió:

Olaszország, Motta di Camastra

Tessék elképzelni, még Szicíliában is van dióünnep. Már a hetedik, és senki se szólt róla.

Az Etna tövében tartják az ünnepet, helyi diófajták örömére. És a résztvevőkére.

Svájc, Sévery

Svájcban az október növénye a dió. Hagyományosan, elfogadottan.

Svájcban Vaud kantonban Sévery községben a helyi olajütő területén tartják évente a Diótörő Fesztivált. A

résztvevők magas fatuskókon törik a diót, utána az egyszerű majorsági épületek mellett a szabadban felállított kecskelábú asztaloknál fogyasztják el a diós ebédet, végül ha kedvük van, a legkülönbözőbb dióolaj-, diólikőr-készítményekből vásárolhatnak.

A diótörő fesztivál plakátja és képek a 2003-as diótörő fesztiválról:

<u>Svájc, Hörhausen</u>

Hörhausenben a Gubler diófaiskola rendezi meg évente a diónapot, ami rendre nagylétszámú érdeklődőt vonz, legyen akármilyen rossz is az idő. Nem csoda, a program tartalmas, változatos. Képek a 2010-es diónapról:

Gansingen
84022
NAP 03-22

Bündner
Nusstorta-
18.00
Baumnuss- Pesto
Baumnuss- Senf
aus Schweizer Baumnüssen
Und das würzige
2 Saaten-Pesto
aus gerösteten Rapssamen und
gerösteten Kürbiskernen
- Spezialitäten
uss- Pesto 8,50
uss- Senf 5,50
n- Pesto 8,50
kern- Senf 5.50
Senf 5.50
je 5.50 Sfr.
Der Milde
Baumnuss-Sen
Der Würzige
kürbiskern-S

Das Nussöl
icker

Baumnuss-Rezepte
Nussbäume
Preis :
NUSS
Rezept

TAG DER NUSS
31. 10.2010

Az Új Dió ünnepe Oroszországban

Régi hagyomány orosz földön az Új Dió ünnepe. Augusztus 29-én, egy pravoszláv egyházi ünnep napján hagyományosan megrázták a diófákat, és a lehulló termést mint a termés javát, elejét, a kolostoroknak ajánlották fel.

Szokás volt ugyanekkor a nemrég befejeződött aratásból búzát, kenyeret is felajánlani. Így a dió és a búza ünnepe összekapcsolódott.

Németország

Berlinben az arra illetékes kuratórium egyhangúan a diófát választotta a 2008-as év fájának.

A délnémet diótermelők a kései fagyok elmúltával, április 25-én, Márk napján ünnepet szoktak tartani. Ez a „Diózabáló nap”, meg lehet enni az előző évi termés maradékát, mert már biztos, hogy meglesz az idei termés.

Kína, Yangbi

A yünnani Yangbi város méltán nyerte el Kínában az Állami Tanácstól (akármi is legyen ez a szervezet) a "Dió fővárosa" címet. A városból 240.000 tonna (!) diót adnak el évente.

Diófesztiváljukat minden évben szeptember egész hónapjában tartják.

A helyi népesség legalább négy különböző etnikumra oszlik, és legalább három (mohamedán, buddhista, sintóista) vallást követ, amelyek szépen keverednek is. Egy biztos, a diófát istenként tisztelik, a képen éppen a diófa-istennek pontifikálnak valamit.

És imádkoznak a bőséges diótermésért.

További képek a diófesztiválról:

Barátságos, szimpatikus népek. A fesztivál egy hónapig tart.

A fesztivál programjához kapcsolódóan módunk van 300-400 éves diófák felkeresésére a közelben. Ezt a fát helyben a diófák királyának nevezik, 400 évnél idősebb, koronája 667 négyzetméter területet fed be.

Mexikó, Amecameca

Az amecamecai diófesztivál minden év augusztusában kerül megrendezésre. A mexikói diósgazdák nagy ünnepe, amely a város nagyobb környékéről vonz résztvevőket. Eredetileg dióvásár volt, ami művészeti és kulturális fesztiválla fejlődött. A dió jelenti a fesztivál központi témáját. A látogatók jellegzetes, dió alapanyagból készült ételeket, édességeket és likőröket kóstolhatnak.

Egy kép az 1998-as diófesztiválról:

Argentina, Londres

Van Argentina Catamarca tartományában egy kis falu, 1800-an ha lakják, ami szerényen Londonról nevezte el magát. Úgy hívják, hogy Londres.

És ugyancsak szerényen azt állítják, hogy náluk van a dió bölcsője. Még a falu határában állított emlékművük is erről szól.

Mindez együtt jó alkalmat kínál nekik, hogy évente diófesztiválokat tartsanak. A fesztivál transzparense a főutcán:

Hát, nem nagyon hallani felőlük.

Irán

Erről az iráni diófesztiválról csak annyit tudok, hogy valahol a sivatag szélében tartották, és maga a kormányzó nyitotta meg, augusztus 28-án.

A fák napja

Október 30-a a fák napja. Mit lehet ilyenkor tenni? Diófát kell ültetni.

Diófa ültetés egy német iskolában:

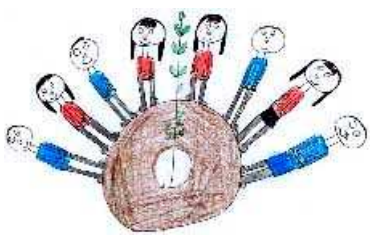

Venezuelában, Caracasban 2001-ben június 5-én kezdődtek a diófaültetések. Azóta is tartó programot fogadtak el, "Egy tér - egy diófa" címmel, és helyi diófajokból valóban azóta is rendszeres az utca- és térfásító telepítés.

Idősek Világnapja

Zalaegerszeg

1992-ben nyilvánította az ENSZ az idei évet az Idősek Nemzetközi Évének. Ezen apropóból egy programajánlatot is kiadott, melyben javasolta minden településnek, hogy október 1-jén, az idősek világnapján a generációs összefogás jelképeként ültessenek egy-egy diófát.

Zalaegerszegen az Időskorúak Gondozási Központja vállalta magára a kezdeményezést, és színes műsor kíséretében megszervezte október 1-jére a diófa elültetését a Béke ligetben.

A diófa, annak az idős embernek a jelképe, aki egész életén át szorgalmasan dolgozott, tette feladatát a családjáért, munkatársaiért és másokért, cserébe pedig nem kért ellenszolgáltatást.

A termékenység jelképének elültetésénél több generáció is segédkezett. Részt vettek az ünnepségen óvodások, iskolások, szülők és nagyszülők, sőt még a hamarosan 100. születésnapját ünneplő Buzás Lajos bácsi is ellátogatott a ligetbe.

A diófaültetést követően kulturális műsor szórakoztatta az egybegyűlteket. Elsőként a Teleki Blanka Leánykollégium növendékei léptek a színpadra, majd a Mikes utcai óvodások adták elő műsorszámukat, utánuk pedig az Ady-iskola kiskórusa énekelt.

Feketedió Fesztivál

Nyugat-Virginiában, Spencerben 1955. óta évente megtartják a Feketedió Fesztivált, amelyen ezrével vesznek részt, szerte az Egyesült Államokból.

Történt, hogy Henry Young 1954-ben igen sok feketediót adott el. Hihetetlenül sokat. Azt mondják, mintegy 1000 tonnányit. Ha ez héjas diót jelent, akkor is felfoghatatlanul sok.

Nos, a helyi vezetők rögtön ünnepet rendeztek ennek örömére, amit évente megismételnek, eleinte novemberben, de mostanában már rendszeresen október második hetének végén.

A fesztiválon évente fesztivál-elnököt választanak, és megrendezik a diókirálynő-választást is. Az elnökök és a királynők nevét megörökítik.

A 9. Feketedió Fesztivál plakátja, még a korai időkből: (kinagyítható)

A feketedió-fesztiválra készített ajándéktárgyak:

2006-ban október 12-15. között, 2007-ben október 11-14. között került megrendezésre a Feketedió Fesztivál.

Tisztelt rendezvényszervező Kollégám, idehaza mikor látunk egy igazi dióünnepet?

Hazai fesztiválok

Milota

Bár ilyen könnyen menne minden! Három nappal az után, hogy költői kérdésemet feltettem, miszerint idehaza mikor látunk egy igazi dióünnepet, hírét vettem, hogy Milotán napokon belül kezdődik az immár hagyományos, harmadik éve megrendezésre kerülő Diófesztivál. Ott a helyünk!

A minden augusztus utolsó szombatján megrendezésre kerülő fesztivál képei:

A fesztivál ünnepi beszéde, ahol különböző, hivatalban lévő emberek mondanak nagyon okos, de egyébként teljesen semmitmondó szövegeket.

Nekem viszont dagadt a keblem. Az imént mutatott 50. amerikai feketedió-fesztivál anyagát két héttel korábban találtam meg, és tettem föl linkjét a dió-lapra, hogy itthon is tudjanak róla. És íme az információ gyors áramlása, a díszbeszédet mondó hivatalnok - a következő képen a nyakkendős úr - már hivatkozott is rá. Azt mondta, reméli, a milotai diófesztivál is hamarosan utoléri az amerikai feketedió-fesztivált. (Ami nehéz lesz, mert az ötven év előny mindig megmarad, az csak a szocializmusban fordult elő, hogy "utolérjük Amerikát".)

A hagyományos milotai diós termékek bemutatója, dióbefőttel, diólikőrrel:

Itt sülnek a tájjellegű, helyben megkóstolható ételek:

Diós sütemények kínálata:

A milotai fesztivál záróképe:

Lengyeltóti

Hát, igen. Lengyeltóti sem másról, hanem a diójáról híres.

El is várható, hogy ahol az ország legnagyobb dióskertje terem, - illetve nem is ott, hanem Pusztaszentgyörgyön, de mindegy - a helyiek a diónak szenteljék falufesztiváljukat. Hogyne, hiszen a legnagyobb hazai diótermesztő vállalkozás vezetője egyben a város alpolgármestere!

Diókínálat a diófesztiválon:

Sajnos, a 2005-ös fesztivál rendezvényeit a váratlan rossz, esős idő nagyon megzavarta, ezért a szabad ég alól fedél alá kellett menekülni, így sok jó embernek kis helyre kellett összezsúfolódni. A hangulatot azonban az idő és a körülmények nem rontották el. A változatos, ízesen falusias műsor nagy sikert aratott.

És a meghirdetett dióssütemény-versenyen a résztvevők magas mércét állítottak fel. Változatosak, meglepő ízűek, de nagyon jók voltak a sütemények.

És egy kép a 2006-os diós süteményekről:

A hazai diófesztiválokhoz kapcsolhatjuk az elcsatolt területek magyar településeinek diófesztiváljait is.

Felsőpulya (Oberpullendorf)

Tisztelt Kollégám, most tessék megkapaszkodni! Ausztria nem a diótermesztéséről, hanem diófogyasztásáról, a kiváló bécsi diós süteményekről vált híressé.

Gyakori bécsi bevásárló-túráink során ezért nem is gondoltuk volna, amikor átutaztunk Oberpullendorfon, hogy a dió régiójában járnánk. Jól gondoltuk, illetve nem gondoltuk, mert akkor még nem volt az.

Most lett az, az ezután megrendezendő diófesztiválok révén. Mert mint azt a hivatalos osztrák híradás is írja:

"Felsőpulya mától a dió régiója."

Nem, nem kommentálom, csak idézem.

"Az úgynevezett "Genuss Region Oberpullendorf" megnyitójára péntek este a felsőpulyai/ oberpullendorfi Városháza dísztermében kerül sor. Felsőpulya és környéke a dió és a gesztenye régiójává lép elő.

Együttműködések erősítése a cél. Az új kezdeményezés célja, a mezőgazdaság, a kereskedelem, a vendéglátás és a turizmus együttműködésének erősítése.

A projekt az "Ausztria kulináris élvezeteinek régiója" című program része, mely a gazdasági minisztérium kezdeményezése alapján jött létre.

Dió és gesztenye sütemények kóstolója. A pénteki ünnepség során, a finom közép-burgenlandi borok mellett gesztenyés és diós süteményeket, réteseket, valamint a különleges Liszt - tortát is kóstolhatnak a látogatók.

Nyolc községet fog össze a pannonia vitalis. A "pannonia vitalis" egyesület támogatja az ötlet megvalósulását, mely szerint Közép-Burgenland, mint a dió és a gesztenye hazája képviseltetné magát.

Ezek a fák régóta uralják a környék arculatát, a dióból és gesztenyéből készült termékek a vidék tipikus jellemzőivé váltak. Felsőpulya körzetében nyolc község szövetkezett a kulináris régió megalapítására, mondta Elfriede Fischer, a "pannonia vitalis" egyesület vezetője."

No, ennyi a hír. De dícséretükre legyen mondva, hogy szeretik a diót és a Liszt-tortát. Lám, milyen kevés kell egy diórégióhoz!

Nagyon le vagyunk maradva. Vihetünk akármennyi diót a bécsi nagybani piacra, mégis ők a diórégiósok.

Hogy ne keseredjünk el annyira, tekintsük Felsőpulyát is a mi hazánknak. Ide tartozott ezer évig, és Schengen óta úgy járhatunk oda, mintha csak hazamennénk.

A diófa éve

Hát, erről lemaradtunk. 2003-ban volt, de - valljuk be, - egyikünk se tudott róla. Utólag kaptam meg a plakátját, már nem tudtam szólni tisztelt rendezvényjáró Kollégámnak, hogy vegyünk részt rajta.

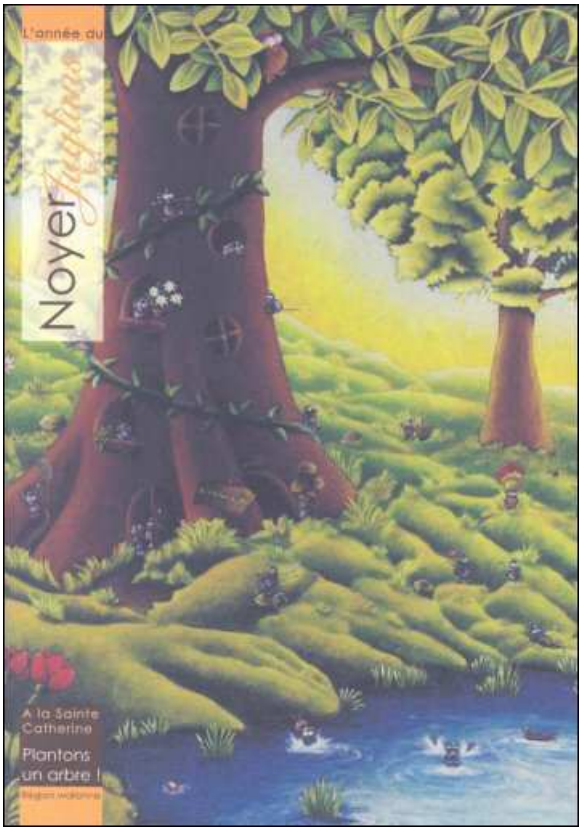

De nem baj, hogy lemaradtunk, már itt is a következő. Majdnem minden év a diófa éve, csak nem tudunk róla. 2012-t Ukrajnában nyilvánították a diófa évének, a 2011 szeptemberi, Csernivciben tartott dió-konferencia résztvevői. Hát, igen, a hazai hírek nem arról szólnak, milyen fontos események történnek a nagyvilágban.

Tisztelt fesztiválszervező Kollégám, nyugodtan megállapíthatjuk, hogy diófesztivál szervezésével nem fogunk felsülni, azok biztos sikert aratnak külföldön is, itthon is. Ez a tanulság. Amit már a zenészek, a gitárosok is felismertek. Mert mégis olyan snassz gitárfesztivált hirdetni. Nem is teszik. Dióvölgyi fesztivál néven hirdetik, hátha úgy sikere lesz:

VIGYÁZAT! NEM DIÓ!

Mottó:
"Minden dió dió,
Minden dió dió,
Csak a rádió nem dió"
(Gyerekdal)

Vázlat:
Argándió
Brazil dió
Kesudió
Kókuszdió
Makadámiadió
Mosódió
Paradió
Szerecsendió

Az igazi diót és a diófélék családjának dióit idehaza is sokan, de külföldön még többen tévesztik össze más héjas termésekkel. Mi már végigolvastuk a dióskönyvet, minket nem zavarhat meg Elizabeth Rice "Dió és egyéb diófélék" című botanikai tablója:

Arra kérem tisztelt tanult Kollégámat, segítsen másokat is ebben a nehéz témakörben eligazodni. Én például tegnapelőtt tartottam egy szóbeli felvilágosítást a kesudió mibenlétéről, a kesudióról, mint olyanról, ami nem tévesztendő össze a valódi dióval. És itt van néhány egyéb, a magyar nyelvben ugyancsak diónak nevezett héjas termés.

Argándió

Argania spinosa. Dél-Marokkó és Algéria félsivatagjainak fája.

Az argándió fő értéke magas, 80 % körüli olajtartalma, ami rendkívül egészséges az emberi szervezet számára. A marokkói konyha kenyérhez, kuszkuzhoz, salátákhoz általánosan használja. Az olaj ma már európai kozmetikumoknak is alapanyaga, gyógyhatású is.

Az argándió júliusban érik. Összegyűjtése, törése, feldolgozása a berber asszonyok dolga, egyben kiváltsága.

A dió külső húsos héja állati takarmány. A diót még ma is két kő között törik meg. A magbelet enyhén pörkölik.

Régebben az olajnyerésre kőmozsárban dörzsölték szét a dióbelet, majd kevés vízzel tésztává gyúrták. Az olajat kézzel facsarták ki a tésztából.

Néhány kép argándió-fákról.

1. Egy védett példány. A védettséget Marokkóban a fa töve köré rakott kőkör jelzi.
2. Egy igen idős fa. Az ösvény (fő közlekedési útvonal) a lombja alatt vezet.

3. Egy bőven termő példány
4. Ennek a szépen fejlett fának a habitusa éghajlatjelző, esős teleket jelez.

5. Az argándió termése.
6. Termőkorú argándió-fa kérge

Így törik az argándiót Dél-Marokkóban.

Argándió burkosan, burok nélkül, argándió bele, végül a dió olajából készült szappan.

Brazil dió

Az Ocotea porosa a babérfélék családtagja. Közönségesen brazil diónak mondják (brazilian walnut), helyi nevei pedig: imbuia, embuya, canella imbuia.

Brazília déli részén, főleg Paraná, Santa Catarina államokban lakik, kisebb részben Sao Paulo és Rio Grande do Sul államokban. A szubtrópusi, hegyi erdőkben. Előfordul Argentina és Paraguay csatlakozó vidékein is.

Jellemzően nagy magasságot (pl. 40 m) elérő fa, törzsátmérője is sokszor hatalmas, pl. 1,8 m-es.

A fa fő gazdasági értéke kiváló faanyaga. Az északamerikai faipari irodalom ezt a faanyagot nevezi "brazil walnut"-nak. Furnérja dekoratív, deszkája bármilyen célra jó. Padlónak, parkettának gyakori.

Nemcsak Brazíliában, hanem a Föld más, szubtrópusi vidékein is termesztik.

A másik brazil diót paradió név alatt említem.

Kesudió (Anacardium occidentale)

A trópusi Amerika, azon belül leginkább az egyenlítővidéki északkeleti Brazília diója. A trópusokon elterjedten termesztik, legnagyobb termesztői India, Brazília, Kelet-Afrika. Nyugat-Afrikában a termesztés lehetőségei még kihasználatlanok, de ott is gyors a termesztés növekedése. Meleg, nedves klímát igényel, évi 1000-2000 mm vagy több csapadékot. Az 1000 m-es tengerszint feletti magasság már a termeszthetőség korlátja.

Örökzöld bokor vagy fa, magassága legfeljebb 15 m. Levelei egyszerűek, hosszúkás-oválisak, 6-20 x 4-15 cm-esek, bőrszerűek. Virágai közül átlag 6 hímnős virágra 1 tisztán hímvirág jut. Húsos, megvastagodott termésképlete (a "kesualma") terméskocsányon nő. Vékonyhéjú, csillogó sárga, piros vagy vörös, mérete 10-20 x 4-5 cm. Magja 2-3 x 1,5-2,5 cm nagyságú, kinézetre vesealakú, nyomott, szürkésbarna. Olajtartalmú.

Erősen nő, az időszakos, legfeljebb 3-4 hónapos szárazságot jól elviseli, a fagyot nem. Szárazabb vidékeken is megnő, de nem terem. A csíráztatott magot helybe vetve szaporítják. Jó vízgazdálkodású, morzsalékony talajt igényel. Harmadik-negyedik évben kezd teremni, teljes termése 7 év után várható, a fa 30-40 évig termőképes. Terméshozásához rovarbeporzást igényel, de a helyi rovarállománytól függ, hogy az mennyire sikeres. Tanzániában gyakorlatilag igen, de Indiában mesterséges beporzásra van szükség. Gyümölcse termékenyülés után 2-3 hónap alatt érik meg.

Gyümölcsét teljes érésben szüretelik a fáról, vagy lehullás után a földről szedik össze. Száraz időben a gyümölcs a földön hagyva szárítható, de nedves időben naponta össze kell szedni. Dióit az almából kell elválasztani, majd szárítani kell.

Szárítás, majd pörkölés után a dióbelet a héjtól különválasztják, majd osztályozzák. A válogatást óvatosan kell végezni, mert a pörköléskor kifolyó lé csípős, maró. A válogatás hagyományosan kézi munka, de Indiában már géppel végzik. Vákuumcsomagolásban, zárt konzervdobozban értékesítik. Levegőtől elzártan tartva hosszú ideig eláll szobahőmérsékleten is, lefagyasztva pedig egy évig szokták tárolni.

A kesudió kb. 60 %-a sózottan kerül fogyasztásra. De cukrászatokban, pékségekben is használják. A pörköletlen, héjas kesudió ehetetlen.

Beltartalma: kb. 12,8 % fehérje, 46,7 % zsír vagy olaj, 18 % szénhidrát. Vitamintartalma magas.

Bár a dió bele magas olajtartalmú, olaját mégsem szokták kinyerni, mert a dióbél is megfelelő áron eladható. A pörköletlen, héjas dió mérgező savakat tartalmaz, amelyek hólyaghúzó hatásúak. A dió olajában polimerizálódó vegyület is található, ami vízhatlan anyagok készítésére alkalmas, és olaja kenőolajként is használható. Desztillálva és polimerizálva politúr készíthető belőle, az írógépszalag-festékeknek is alapanyaga. Továbbmenve, olaj- és saválló cement- és csempeadalék, tinta-alapanyag, és fékbetétek készítéséhez is használják. Stb. A trópusi gyógyászatban sok betegséget kesuolajjal gyógyítanak.

A kesualma leve fanyar hatású, de iható. Nyersen is, és borrá erjesztetten is. Húsa konzervben lekvárként, zseléként, szirupként, stb. élvezhető. Brazíliában a madeira-borhoz hasonló bort erjesztenek belőle. Ennek

ellenére a kesualma-termés 95 %-a világszerte feldolgozatlan marad, kárbavész. Ipari célú alkohollá is fel lehetne dolgozni.

A kesudió fájának kérgéből csapolt léből kitörölhetetlen tinta készíthető. Fája épületfaként és bútorfaként hasznosul, de a trópusokon a termeszek erősen károsítják. De tüzifaként és faszénkészítésre is használják. Díszfaként is ültetik, és talajmegkötő célra is. Virágai jó mézelők.

Kókuszdió

Ez a világszerte ismert, elterjedt pálmaféle (Cocos nucifera) meleg tengerek mentén mindenhol megtalálható. Kiegyenlített klímát, jó talajt, a talajban elég levegőt és bő vizet igényel. Sótűrő.

Mérete nagyon változó, törpétől 30 méteresig. Levelei 4-5 méteresek, szeldeltek.

Virágzata mintegy másfél méteres. Éretlen termésének belét kókusztejként isszák.

Termése masszív, gömbölyded, jellemzően 25 cm-es. Héja kívül rostos, belül igen kemény, fás. A dió belül üreges, a héjra tapadó endokarpiummal, amit koprának neveznek.

A nagyobb pálmafák 6-10 éves korban kezdenek virágozni, 80-100 évig teremnek. A törpe pálmák adatai: 3 év, 30-40 év. Igen sok, eltérő fajtája van.

A pálmafák vegetatív szaporítása megoldott, és szövettenyésztésében is vannak sikerek. Egyébként magról is szaporítják. A fáról lehullott mag azonnal csíraképes. Csírázása vontatott, mintegy négy hónapos. Hat-kilenc hónapos korában szokták végleges helyére ültetni. Hektáranként 120-175 fát ültetnek, ha az ültetvény négyzetes kötésű. Ha háromszöges, 140-200-at.

Négy-hat éves koráig gondos ápolást igényel a jó fejlődéshez. A trágyázást nagyon meghálálja.

Fajtától függően az érett kókuszdió 0,75-2 kg közötti súlyú, amiben 20-60 dkg kopra van.

A kopratermeléshez szárítani kell az érett kókuszdiót.

A kopra 60-68 % olajat tartalmaz, aminek kétharmadára lehet kinyeréskor számítani. A szétvágott dióból kivájt koprát legtöbbször a napon szárítják, vagy ha a romlástól tartanak, azonnal feldolgozzák. Hagyományosan a reszelt koprát áztatják, főzik, habját leszedik. Ipari méretekben hidraulikus présekkel nyerik ki a pálmaolajat, amit például margarinkészítésre, szappangyártásra használnak, de felhasználási lehetőségei, különösen, ha beltartalmi anyagai szétválasztásra kerülnek, szinte beláthatatlanok. A huszadik századra a világ legfontosabb olajtermő növényévé lépett elő.

A kókuszolajban kevés a telítetlen zsírsav. Ezért az emberi egészségre gyakorolt hatása nem mérhető más diófélék olajához. Viszont kevésbé avasodik.

A kókuszdió külső rostanyaga (kókuszrost, kókuszháncs) lábtörlő, fonatok, kötelek alapanyaga. A termés és a fa minden része, a gyökereket is beleértve, sokoldalú felhasználásra kerülhet.

Makadámiadió

Macadamia integrifolia. Ausztrália diója, Queensland-ből és Új-Dél-Wales északi részéből. A szubtrópusi, síkvidéki esőerdők lakója. A világ mintegy húsz másik országában is termesztik.

Éghajlati igénye szubtrópusi, a lgemegfelelőbb hőmérséklet számára 25 C°, de rövid fagyokat is elvisel, akár -6 C°-ot is. Virágzás idején viszont érzékeny a hűvösre, legalább 20 C°-ot igényel.

Örökzöld, mintegy 10 m magas fa, szétterülő koronával. Levelei hármasával állnak, egyenként 10-28 cm hosszúak, fiatalon halványzöldek.

Virágai krémfehérek, de változatban piros színig elmehetnek. 10-15 cm hosszúságban 200 (esetleg több) virág található.

Diója gömbölyű, tizenkettes vagy hosszabb fürtökben terem. A diók 2-3 cm-esek, húsos burokban. Csonthéja nagyon kemény.

Széltől, fagytól védett termőhelyet igényel, mélyrétegű, jó minőségű talajjal, legalább 1200 mm esővel.

A magról kelt csemetéből fejlődő fa 7 éves kora körül kezd teremni, 15 éves korától 50 évesig jól terem. 23-75 kg közötti héjas termésre lehet számítani fánként. Ma már vegetatív úton szaporítják. A jó megporzás érdekében általában legalább két fajtát ültetnek egy ültetvénybe, rendszerint a szomszéd sorokba. Rovarbeporzású, a méhek jelenléte jó hatású.

Mivel igen elnyújtottan, 6-8 hétig érik, a makadámia-dió összeszedése a földről történik. A diószüret során a penészesedés megelőzése a cél. A lehullott dió 25-30 % nedvességet tartalmaz, amit mielőbb, lehetőleg naponta 10 %-ra kell szárítani. Tovább is szárad a tárolás alatt, 10 % alá.

A dió bele magas, 70 % fölötti olajtartalmú, főleg egyszeresen telítetlen olajat tartalmaz.

Általában olajban pirítva, sózottan fogyasztják, vagy süteményekben, jégkrémekben.

Mosódió

A Sapindaceae növénycsalád mintegy tizenöt tagjának élőhelye szinte az egész melegégövi világot átfogja. Örökzöldek és lombhullatók egyaránt vannak köztük. Közös tulajdonságuk, hogy termésük szaponint, egy természetes mosó- és tisztítószert tartalmaz. Közülük a Sapindus trifoliatus és a S. mucorossi az indiai és a kínai mosódió, amelyek nálunk is kaphatók, környezetkímélő bio-mosószer gyanánt.

Links die "kleine Waschnuss" Sapindus Trifoliatus, rechts die "große Waschnuss" Sapindus Mukorossi.

A mosódiók egyben gyógynövények is. De, ezek a diók, sajnos, nem ehetők, így a mi diónkkal nehezen hasonlíthatók össze.

Indiai mosódió:

Kínai mosódió:

Paradió

A Bertholletia excelsa nevű, ugyancsak Brazíliában élő fát szintén brazil diónak hívják, de semmi köze az Ocotea porosa-hoz. Helyesebb is a másik köznapi nevén paradiónak nevezni. Rengeteg helyi és külföldi neve van (latin neve is volt már három), gyakran hívják gesztenyének, termesztett parcelláit pedig általánosan gesztenyéskertnek (castanheiro).

Tudományos körökben az egyik elsőként megismert fa az Amazonas-medencéből. Humboldt az 1799-1804-es expedíciója alkalmával részletesen foglalkozott vele.

Őserdei fa az Amazonas-medencéből. A meleg, párás éghajlatot kedveli, a 80-85 %-os páratartalmat. Az Amazonas-medence másik négy államára is kiterjed természetes élőhelye.

Közepes méretű, de többször inkább nagy fa (25-56 m). Törzsátmérője 1-2 méteresig vastagszik. A trópusi őserdőben sokszor csak a törzs felső részén maradnak meg ágai. Ötszáz-nyolcszáz éves fái gyakoriak.

Levelei 25-50 cm-esek, szélesek.

Az ötödik-hatodik évben kezd virágozni, teremni pedig 10-20 éves korában. Bár virágzását az évszakok kevéssé befolyásolják, általában októbertől márciusig virágzik. Virágai sárgászöldek.

Termése az állandó trópusi nyárban majd egy évig érik, a virágzástól számolva. Jellemző, hogy ugyanazon a fán virágokat és érőfélben lévő terméseket is lehet látni. Általában november és június között érik. Érett termése nagyobb grépfruit méretű. 12-24 db szögletes barna magot tartalmaz. A jól termő fák évente 200-400 gyümölcsöt teremnek, amelyekben 100-120 kg héjas mag található, ez a mennyiség az értékesíthető héjas paradióra vonatkozik.

A paradió exportját Brazíliából még az 1600-as években a hollandok kezdték meg.

A paradió összeszedése veszélyes tevékenység, mert a félkilós, háromnegyed kilós termések akár 50 m magasról hullanak le. A legnagyobb termések súlya meghaladhatja a két kilót. Az összeszedett termésben a magvak víztartalma 27-35 %. Felnyitás után mosni, majd szárítani kell, hogy elérje a légszáraz 12 %-ot.

A magok olajtartalmúak, ehetők, és olajkészítésre is használatosak. A 70 %-os olajtartalom mellett a 17 %-os fehérjetartalom is kiemelendő (főleg cisztein, metionin, glutamin, arginin). A paradió az amazóniai indiánok fontos eledele. Értékét jelzi, hogy pénzként is cserélték. Nyersen, illetve reszelten sűrű leves formájában ették.

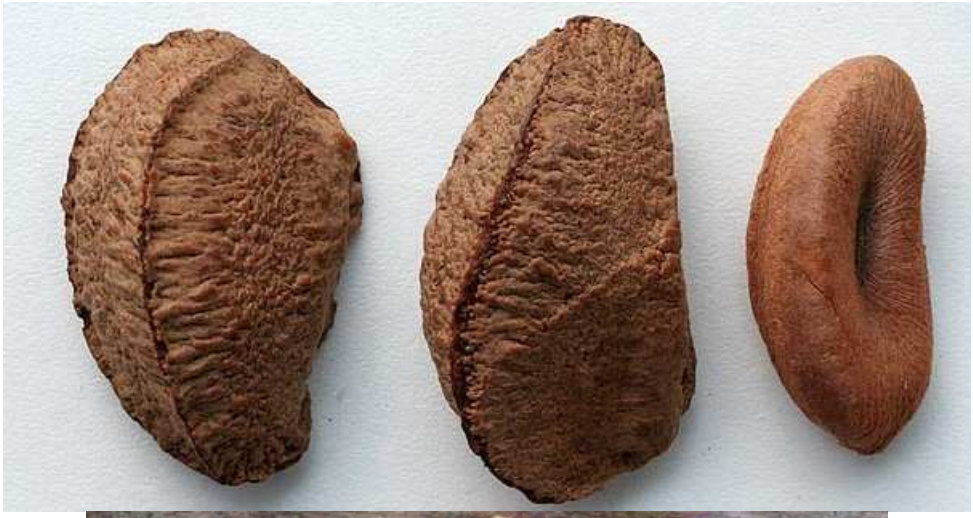

A paradió olaja egészséges, elsősorban palmitinsavat, linolénsavat tartalmaz. Az első préselésű olaj étolaj, a második már csak szappannak vagy olajlámpába jó. A visszamaradt olajpogácsa takarmány.

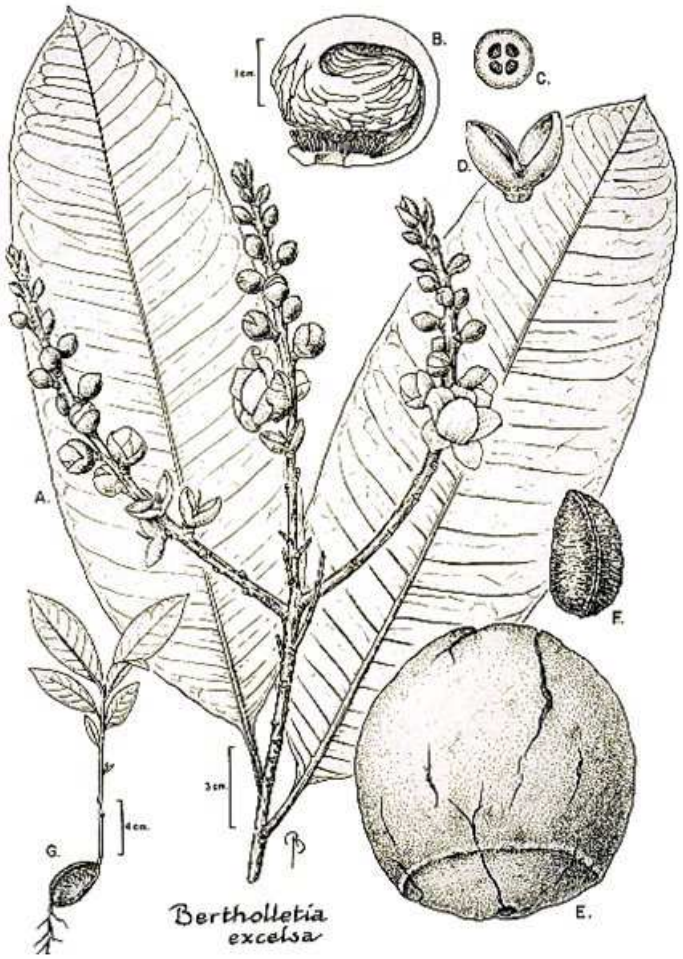

A paradió ásványianyag-tartalma kiemelendő. Magas széléntartalma gyógyhatású az emberre, antioxidáns hatású, rákellenes, rákmegelőző, főleg a prosztatarák ellen mutatták ki gyógyhatását. A szelén felszívódását a magas metionin-tartalom is segíti, de a mintegy tizenötféle nehézfém, amit még kimutattak a paradióban, felhalmozódhat az emberi szervezetben. Például a bárium-mérgezés veszélyére több évtizede felhívták már a figyelmet.

A paradió-fogyasztás másik veszélye a rendszeres aflatoxin-előfordulás, mivel a meleg, párás termőhelyen a penészesedés általános.

A diótermés héját eltüzelik. Maga a dió is meggyújtható, kis gyertyaként ég. A vastag héjat ivóedényként, valamint legyek ellen, állandóan égő füstölőszerként hasznosították, végül a gumifák latex-nedvének felfogására is.

Faanyaga kiváló minőségű.

A fiatal fák 5-7 éves korig az árnyékot igénylik. Brazíliában a paradió a jellemző fája az agroforestry-jellegű mezőgazdasági művelésnek, amelyben a mezőgazdasági parcellát a túlzott napsütéstől fasorokkal árnyékolják. Ebben a művelésmódban a paradió gyakorlatilag csak árnyékával használ, termésére nem lehet számítani. A virágok megporzását ugyanis csak olyan, nagytestű méhek végzik, amelyek a trópusi őserdőben élnek. Ezért a Brazíliából exportra kerülő paradió gyakorlatilag teljes egészében erdei begyűjtésből származik, ültetvényszerű termesztése nem eredményes. A lehetséges megoldás a közvetlenül az őserdő mellé telepített "castanheiro" lehet.

De nemcsak a paradiófa és megporzó méhe él egymással szoros kölcsönhatásban. A paradió egy ritka nagytestű patkányfaj, az agouti tevékenységére is rászorul. Ez a hatalmas, mintegy ötkilós patkány a paradió-magvakat a fák alól messzire elszállítva raktárba készletezi, és a maradékból kelnek új helyen a fiatal paradió-csemeték.

Szerecsendió

Myristica fragrans.

Hátsó-Indiában honos fűszercserje. Csak a neve dió, valójában egy burokkal körbevett mag. A mag is, burokhéja is rendkívüli aromaanyagokat tartalmaz.

A szerecsendiót oly sokan, olyan jól leírták, hogy nem akarózik írnom róla.

Egy biztos: Nem dió.

Csak mondják annak.

Azért, hogy kívánatosabb legyen.

Pedig így is elég szép. És ízletes.

Tisztelt Kollégám, áttekintettünk mindent, ami nem dió?

Biztosan nem. Véletlenül találtam egy angol nyelvű felsorolást a diónak nevezett növényekről. Többszáz ilyen van. Amit a világ valamelyik részén, valamelyik nyelvén a dióval azonosan hívnak.

Hát, igen, a dió szó jó hívószó.

DIÓFÁK A KÖRNYEZETÜNKBEN

Vázlat:
A dió mint dísznövény
Város- és falufásítás
Dió utca, épített környezet

Díszkert, bonsai

Mottó:
„Állott egy magas diófa,
Díszeül a Pál kertjének.”
(Arany János)

Mivel a diófa köztudottan igen változatos növény, előfordulnak kimondottan dísznövény-változatai is.

A diónak spontán mutációjaként keletkezett a vörös levelű, a szeldelt levelű, valamint a csüngő változata. Mindhárom igen ritka, és diótermés szempontjából nem, csak díszfaként jön számításba.

Először a vöröslevelű változatot nézzük meg.

A változatot 1938-ban fedezték fel, igen ritka. A levelek fiatalon zöldek, és érett állapotukban színeződnek tompa bíbor-vörösre. Ez a fa a Juglans regia Purpurea, ami nem tévesztendő össze a Juglans regia Rubrával, ami ugyancsak vöröset jelent. A Rubrának a dióbele, a Purpureának a levele vörös.

A Purpurea változatban túlteng a vörös színanyag, állítólag a diója is vörös. Vérdiónak ("bloedwalnoot") mondják Hollandiában. Igen jó téltűrőnek mondják. Növekedése jellemzően nagyon lassú, a képen látható fa 10 éves korában is csak 4 m magas. Hollandiában, a trompenburgi arborétumban is él egy példánya, de az kevésbé szép, mint a bemutatott. Az csak ilyen:

Szaporításával Angliában és Dániában is foglalkoznak.

Diója:

És egy vörös levelű csemete:

A dió szeldeltlevelű változata a Juglans regia Laciniata. Kisebb-közepes méretű diófa. Levelei vékonyak, tapintásuk bőrszerű. Több levélkéje van, mint az alapfajnak, a levelek mélyen szeldeltek.

Igen érdekes, dekoratív fa, de nem gyümölcstermő. Házikertekben is előfordul ritkán, de gyűjteményekben, arborétumokban sincs meg mindig. Magyarországon a Szentiványi diófaiskola szaporítja.

Ez a példány Hollandiából, az Esveld faiskolából való, a következő pedig Svájcból. A szeldelt levelű változatot Angliában, Dániában és az Egyesült Államokban is szaporítják.

Ez egy francia példány. Milyen szellős hatású! Mint egy fátyol.

Ha hinni lehet egy ellenőrizetlen francia leírásnak, a laciniata változat jellemzően párosával terem, két diót egy burokban.

Ellenőriztem, nem lehet hinni. Párosan terem, de nem egy burokban.

Ó, nem kellett volna Franciaországig autóznom egy ellenőrzésért. Itt, a közelben, Triesztben is van egy példány. Andrea Moro fényképezte le.

Létezik a diónak csüngő ágú és levelű változata is, a Juglans regia var. pendula. Igen ritka.

Fája közepes méretű. Angliában ismerik, szaporítják is, díszkertekbe. Ez egy francia példány, hát, nemigen közepes termetű, inkább apró, bokorszerű.

A feketedió ugyancsak díszfa. Neki is létezik szeldeltlevelű dísznövény-változata, a Juglans nigra var. laciniata, amit az Egyesült Államokban szaporítanak is. Európában pedig Dániában.

A feketedió önmagában is hangulatos, impozáns, dekoratív fa.

Székelyudvarhely főterét igen szép feketedió fák díszítették, amíg kiöregedve ki nem vágták őket, a lakosság tiltakozása ellenére.

A feketediót dísznövényként csak tágas füves területen szabad telepíteni, mert szépsége úgy érvényesül igazán. Nagyra nő, ágait korán elágaztatja, koronáját terebélyessé fejleszti. Télen ágszerkezete dekorál, tavasszal hajtásainak halványzöld akvarellje, nyáron hatalmas lombtömege, kellemes árnyéka, ősszel pedig színes lombja.

Kimondottan dísznövény-változata a feketediónak a K13 nevű fajtája. A nebraskai egyetem diónemesítő állomásáról származik. Levélzete páfránylevélre hasonlít. Impozáns megjelenésű, dekoratív, de nem diótermesztésre való, diója jelentéktelen.

Feketedió-fa lombhullás után a parkban:

A mi diónk és a feketedió hibridje nemcsak diófaanyag-termelésre jó, hanem gyorsan növő díszfa is. A

következő kép egy újgazdag orosz kertjébe díszfaként telepített hibriddiót mutat.

Láttuk, a feketedió őszi lombszineződése dekoratív. Hasonlóan szép a mandzsúriai dió őszi lombja is, amely a volt Szovjetunió területén gyakori díszfa.

Sokaknak annyira tetszik a diófa, hogy a lakásukba is be akarják vinni, dísznövénynek. Ők azok, akik a diófából bonsait csinálnak. Mert a diófa bár nagyra növő fa, apró termetű bonsai-fának is nevelhető. Képes képtelenségek: törpe diófák. Ilyen nincs.

5cm

A diófát szerető emberek másik csoportja pedig cserépben akar otthon diófát nevelni.

Ez megy is egy darabig. Amikor a csemete kilombosodott, már nincs szívük kidobni. Akkor ültetik ki.

Az említett dísznövény-változatok ritkák. Ha a diófa dísznövénykénti ültetésére keresünk példákat, leggyakrabban a teljesen közönséges dióval találkozunk. Szinte mindenhol.

Dió utca, épített környezet

A nagyvárosokban a vidéki diótermesztő parasztoknak is tájékozódniuk kell valahogy. Erre találták ki a Diófa-utcákat.

Párbeszéd-minta arra az esetre, ha idegen helyre tévedtünk:

-Tisztelt Uram, vidéki diósgazda vagyok, a Dió utcát keresem. Meg tudná mondani, merre van?

-Ó, igen, gazduram, attól függően, hogy most francia vagy angol nyelvterületen vagyunk-e. Ha francián, akkor balra, ha angolon, akkor itt rögtön jobbra (New York-ban).

Ha pedig Budapesten, akkor menjen egyenesen a kis diófáig.

És a Diómező merre van?
-Az is jobbra, de az már nem itt van, hanem Capriban. Ön nagyon ismeretlen errefelé?

-Igen, most jöttem a hathúszassal a Diófa (Nogueira) vasútállomásról, a Sao Paulo-Tibirica vonalról.

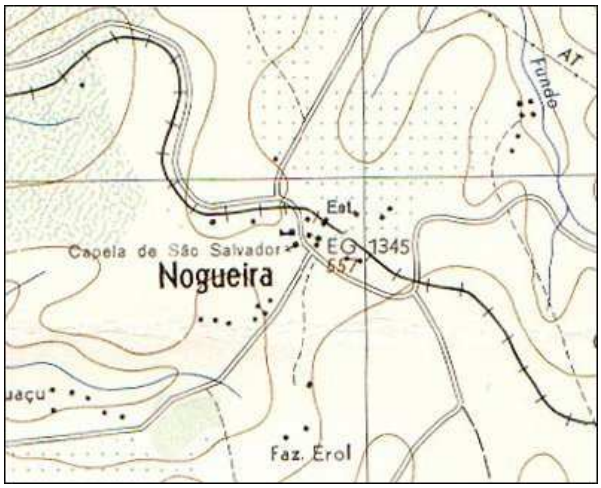

-Maguknál a vonat minden nagyobb fánál megáll?

-Csak a diófánál. Ennél, ami itt van az állomásépületnél.

Ezt a betanulandó párbeszédet - amit ajánlok tisztelt Kollégámnak, ha kimozdul diófás falujából, - franciául is meg kell tanulnunk. Az Ermont-Valmondois vasútvonalon utazva ugyanúgy hasznát vehetjük, mint Sao Pauloban. Ezen a vonalon éppen a Diófa-megállóban áll a vonat.

Tisztelt ökológus Kollégám, Ön bizonyára szép diófákkal díszített környezetben lakik. Sőt, egyenesen az Ön szép diófáiról nevezték el az utcát, ahol Ön lakik. Budapesten (Nagydiófa u.) is, vidéken, Perőcsényben vagy Cegléden (Diófás köz) is. Ha küld egy fényképet a diófáról elnevezett utcáról, a Képeskönyv későbbi kiadásában annak helye lesz. Addig pedig a rendelkezésemre álló, hasonló tárgyú külföldi képeket mutatom meg Önnek.

Miért is keressük a Dióutcát? Mert a 115. szám alatt működik a diófa alatt grillezők baráti köre. Ott a helyünk!

Brüsszelben már hiába keresnénk azt a diófát, amelyikről a helyi Diófa utca (jaj, most nem tudom, flamandul írjam, vagy vallonul, annyira érzékenyek a brüsszeliek) a nevét kapta. Pedig derekasan állta az idő vasfogát, hogy képletes legyek. Az utolsó példánya volt a város terjeszkedésének útjában álló Linthout-i erdőnek. Mindenesetre most ilyen csúnya házak állnak a helyén.

Pedig volt már szebb is:

A kép a Diófa utca és a Louvain kocsiút keresztezésében készült. Itt meg kell állni, - tisztelt europarlamenti képviselő Kollégámnak is ezt ajánlom rengeteg elfoglaltsága közben, - és meg kell emlékezni nemcsak a hős diófáról, hanem a belga uralkodókról is, akik erre járván kötelezően meg kellett álljanak, és itt, az utcasarkon kellett esküt tenniük, hogy tiszteletben tartják a brüsszeli Sainte-Gudule templom káptalanjának privilégiumait. Itt, a diófánál.

Most következzenek a kevésbé neves diófa-utcák.

Dióutca Boulderben, Colorado állam:

Dióutca Milwaukee-ben, anno:

Dióutca Pinckneyville-ben az 1800-as évek végén:

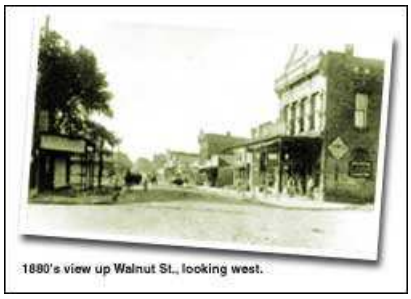

Dióutca Philadelphiában 1799-ben és 1859-ben:

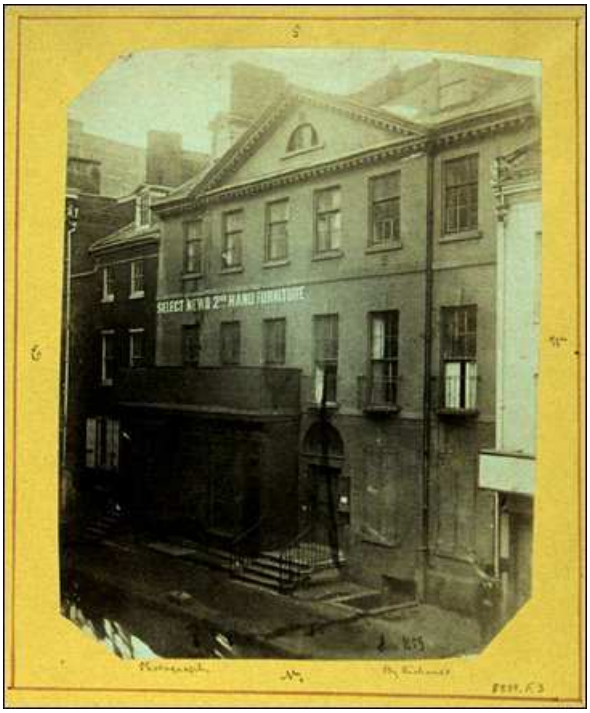

Azt, hogy milyen fontos a philadelphiaiaknak a diófa, jelzi, hogy utcájába börtönt és színházat is telepítettek.

Diófa sugárút (Walnut avenue) Siracusa-ban (New-York állam):

Dióutca Springfieldben az 1900-as évek elején és most:

Diófa sugárút Wayne-ben:

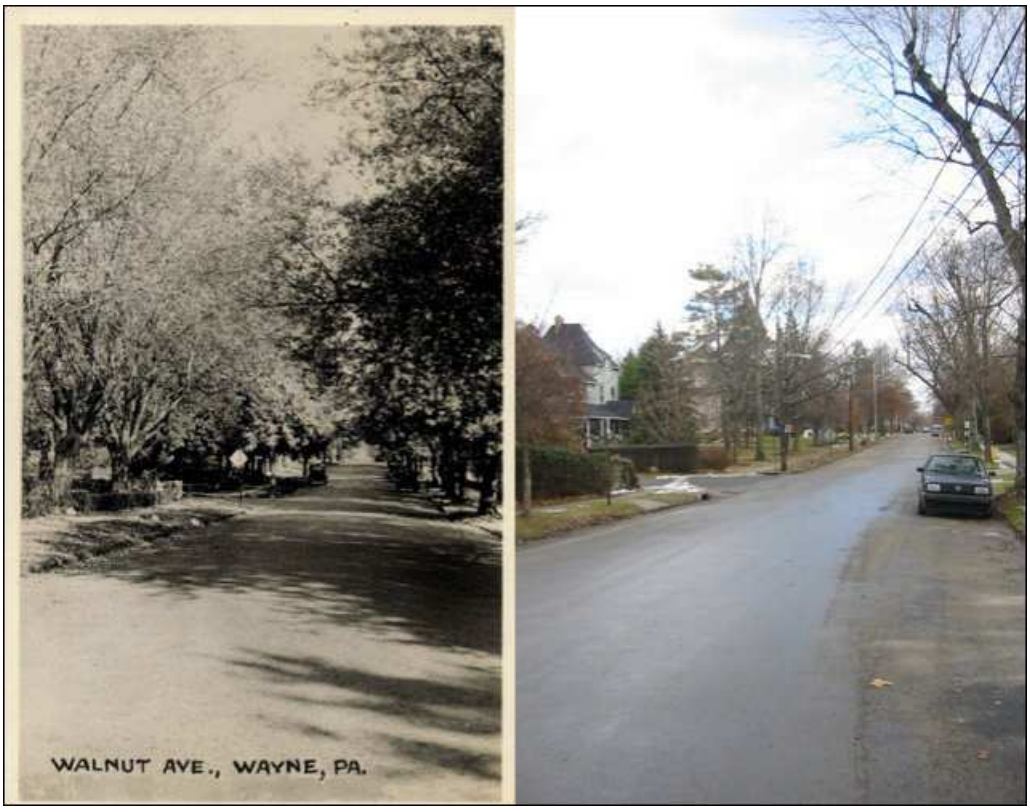

Tisztelt, Amerikából jött Kollégám, az Ön mesterségének is a diófa a címere, talán ki tudja találni a következő képről, hogy melyik amerikai városban készült. Én New York-ra saccolok, ami egyáltalán nem biztos, csak az, hogy a kép a Diófa-utcának azt a sarkát mutatja, ahol a 16. utcával találkozik.

Chattanooga, Tennessee: A Diófa-útról elnevezett híd:

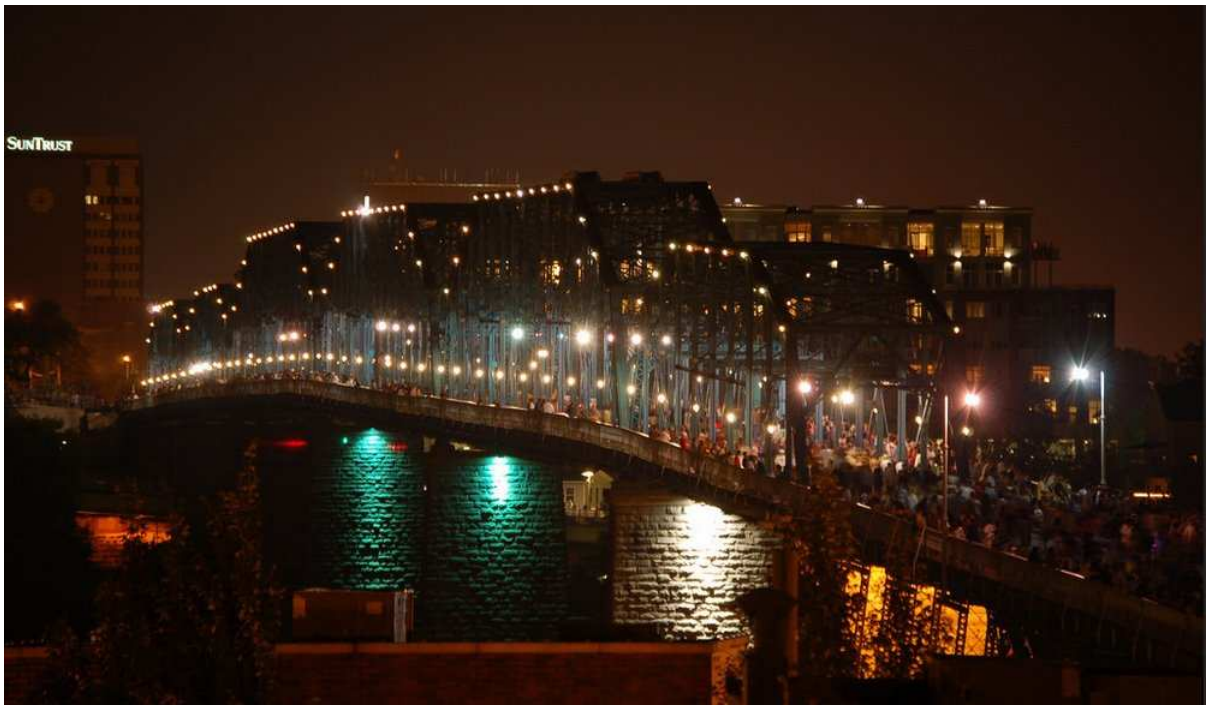

Szűkebb hazánkban, Európában is előfordulnak a diófáról elnevezett utcák. Valószínű, legalábbis részben, hogy egy-egy szép, helyi diófának állítottak így emléket. Például Angliában, Leicesterben a Diófa útról nyílik ez a híd:

Ha nem a Dió utcát keressük, kereshetjük a Dió teret vagy a diófáról elnevezett kutat is akár. Azokat is megtaláljuk.

Dió-házikó Capriban ("a terecske diója"):

Fonte della noce, vagyis diófa-kút Beneventóban:

Csak eredeti, tiszta forrásból igyunk. Ha nincs a közelünkben diófa-kút, akkor igyunk kávét. Természetesen törököt, mert mi, magyarok, a törökök jóvoltából ismertük meg. Igyunk egy török kávézóban, de csakis a diófáról elnevezettben.

Szállásként pedig a Blisworth-i, Northamptonshire-i Diófa Fogadót ajánlom.

Hogy az túl drága tisztelt hétszilvafás - miket mondok, hétdiófás! - Kollégámnak? Akkor javaslom, utazzon inkább Moldáviába, ott minden nagyon olcsó, a Diófa Panzió szolgáltatásai is.

Láttuk, a diófák mindenhol jelen vannak környezetünkben, végigkísérik életünket. Még a végső nyughelyen is őrködik egy szép feketedió-fa.

Vagy akár egy közönséges diófa.

Mindezek után, hogy a diófa ilyen hűségesen mindenhova követ minket, megérdemli, hogy emlékművet állítsunk neki. Mint azt Szlovéniában, Ponikva faluban látni, ahol emlékműként őrzik egy régi diófa maradványait:

Város- és falufásítás

Mottó:
"Diófáim egyike másika megeredt,
most hűsölök, hűsöltetnek."
(Jóna Dávid verséből)

A hétvégi kertek, a szőlők, gyümölcsösök, falusi udvarok hangulatos dísze egy-egy szép diófa. Nyáron kellemes, hűvös árnyékot ad. Ültetik elszórtan, esetleg kisebb csoportban, de a földek végében fasorba is. Egyes falvakban - például Diósjenőn - az utcákat is végigültetik diófával, diótermésén kívül szépségével is használ.

Külföldön is látni szép diós településeket, például Horvátország szlavóniai részén. Németországban Jéna városát több mint 200 diófa díszíti.

A diófa legtöbbször lakóházakat, lakóházak kertjeit, udvarait díszíti, hűsölteti.

Legjobban az emberi lakóház mellett érvényesül a diófa. Úgy is mondhatom, együtt élünk a diófákkal, és ez az együttélés többezer éves. Példa erre egy sziklába vájt, több mint ezer éves emberi lakóház mellett ma is élő diófa. Törökország, Kappadókia.

Marokkóban, a Magas Atlaszban az jelenti a hagyományos építkezési stílust, ha a lakóházakat közvetlenül egy nagy diófa alá építik. A diófa ágai befedik az agyagból tapasztott lapostetőt. Nem a hőség távoltartása a cél. Az a hiedelem, hogy a diófa védelme alatt a ház lakóit elkerülik a rossz álmok. A kép a Tamga-körzetben készült.

A diófa nagy tiszteletnek örvend Marokkóban. Termése és fája értékes, kérgéből, leveleiből gyógyszert készítenek, és a híres marokkói tímárok a diófa cseranyagát használják. A képen gyerekek játszanak a diófa alatt.

A diófa végigkíséri az építészeti stílusokat. A legfontosabb épületek rangját a melléjük ültett diófa jelzi. Korai grúz keresztény kápolna ősi diófával:

Akár hisszük, akár nem, ez a kis épület egy korai keresztény Szűz Mária kápolna Grúziában. Hatalmas diófával.

A gótikus építészet és a diófa kapcsolatát Alphonse de Lamartine francia költő szavaival tudom jellemezni: "Il est deux vieux noyers aux portes de l'église, Avec ses fondements en terre enracinés..." (Két öreg diófa áll a templom kapujánál, alapjuk a földben gyökerezik.)

Egy romániai faluban a templom téglafalát dekorálja a feketedió-levél.

Megkérdezhetem, tisztelt templomjáró Kollégám, Önök ültettek-e már egy diófát templomuk mellé? Ha igen, miért nem kettőt?

A középkor óta szokás a téglaépületek szépségének diófával történő kiemelése. Diófalomb árnyékolja egy középkori téglaépület falát Olaszországban, Urbinóban.

És egy mai téglaépület udvarát, valahol Franciaországban.

Tényleg, a szín-összhang tökéletes a téglafal és a diófa között. Ugyanez a téma Grúziából:

Téglaépület? Faház mellett is a diófa lombja mutat a legjobban.

A hagyományos magyar paraszthház elképzelhetetlen volt diófa nélkül.

A diófa alatt kenyérsütő kemencének is jutott hely.

Amint a német parasztporták dísze is volt.

Ha udvarunkon csak egy fának jut hely, válasszuk a diófát. Mint Schusterék, Bajorországban.

Manapság pedig napirenden van a legsivárabb házak, a panelházak rekonstrukciója. Ezzel foglalkozó tisztelt Kollégám figyelmébe ajánlom, hogy a diófa a panelházak dísze is lehet. Ahogy Egerben, a Rákóczi úton csinálják, egy szép diófa-korona oldja a mögötte levő panelház merevségét.

Ugyanez a példa a volt Szovjetunió területéről:

Ha nem panelházban, hanem újkori lakótelepen, lakóparkban lakunk, a lakópark közösségi területére nyugodtan ültessünk sajátkezűleg diófát, ezzel jó pontokat szerzünk a lakótársaknál. Azt mindenki szereti, a szomszéd még a kocsijával is a mi diófánk alá fog állni. Neki is jó lesz, nemcsak nekünk. Amint az Hevesen, a buszpályaudvar mögött is látható.

Ahol a nagyvárosokban a sűrű házak között akad egy kis hely, oda diófa ültetése ajánlható.

A Pennsylvania Egyetem közelében Hitoshi Maekawa, a jószemű japán professzor látta meg és fényképezte le a diófát mint az amerikai nagyváros üde foltját.

Mert nemcsak telepítik, pusztítják is a diófákat az amerikai városokban. Közfelháborodást keltő módon. Mint például Tacomában:

Nem szimpatikus, ha valaki ismételgeti magát. Ezért csak elvétve teszek fel egy képet két helyre is. De Jill Newman festménye annyira idevág, hogy most muszáj vagyok vele. A kép címe: Aktivisták védenek egy diófát. Ahogy azt a rendes emberek szokták. Nem úgy, mint a grínpíszesek, akik a szponzoraik elvárása szerint védenek vagy támadnak. Nem, a rendes aktivisták a diófát védik.

Láttuk, a köztereken nincs közbiztonság, legalábbis a diófák számára. Ezért inkább ajánlható, hogy kertünket díszítsük diófa ültetésével. Díszfa a kertben:

Diófás udvar Olaszországban:

Toszkán hangulat:

Diófás udvar Provence-ban:

Diófás udvar Suffolkban:

Diófa egy csehországi hátsó kertben:

Kilátás egy holland ház teraszáról, a diófa alól:

Diófa alá épített terasz fényképe 1921-ből, és egy mai diófás terasz:

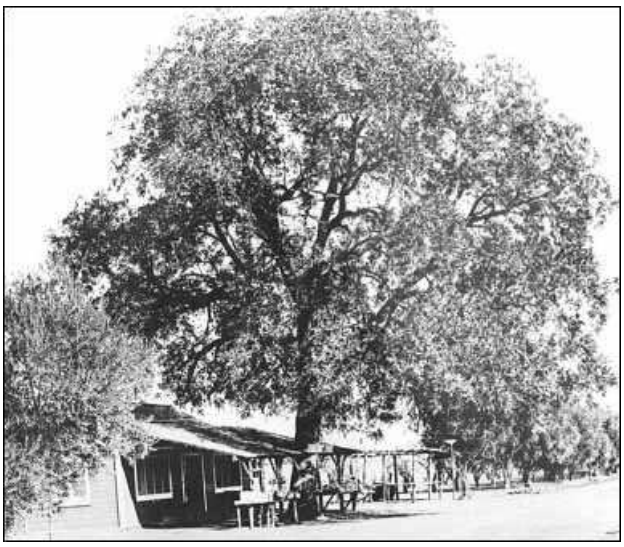

Gyerünk egy lépéssel beljebb a teraszról, és nézzünk be a télikertbe, ahol még nincs tél, de ősz már igen.

Diófák őriznek egy hazai óvodát:

Iskolaudvar Koreában, két diófával:

Diófák vigyázzák a bakterházat. (Hogy meg ne induljon, elé és mögé állnak.)

Törökországban kaput őriznek a diófák:

A székelykapu is elképzelhetetlen diófa nélkül.

Az emberi lakóhelyektől távol, kint, a szántóföldön is találhatunk példát a diófa és az emberi építmények szimbiózisára. Balra uborkaföld helyezkedik el, gazdája a diófa alá állított esővédő, ebédelő épületet dolgozóinak.

Ki a legfontosabb széles e határban? Természetesen a diótermesztő gazda. Neki is szüksége van esővédő épületre a diófák között, hiszen állandóan ott van, még rossz időben is. Egy ilyen kamra megfelel:

Hova is ültessünk még diófát, ha diófaközelben akarunk maradni?

Javaslom, vadászkastélyunk mellé - ha van olyanunk, - ültessünk egy öreg diófát.

Nem, ez így nem stimmel. Öreg diófánk mellé építsük korabeli vadászkastélyunkat.

Nem, így se lesz jó. Örököljünk őseinktől vadászkastélyt, vén diófával.

Ez már stimmel, ez a legreálisabb esélyünk arra, hogy fácánkertünk közepén diófás kastélyunk legyen. A kép egyébként valószínűleg Franciaországban készült, ha ott születnénk, lenne esélyünk a diófás kastélyt megörökölni.

Nem baj, majd legközelebb.

Vadászkastélyunk nincs, de van diófás hétvégi házunk. Képzeljük kastélynak.

Düledezik már, mert a rendszerváltás óta nem volt pénzünk renoválni? Nem baj, a diófa ez idő alatt is nőtt.

A diófa önmagában is hangulatos, dekoratív fa. A közönséges dió is megfelel dísznövénynek. Kerti pihenő egy botanikus-kertben.

Tényleg, jó ötlet, amit itt láttunk. Építsük a kerti padot a diófa köré.

A diófa a park dísze egy német parkban:

A nyári melegben autónknak se mindegy, hol áll. Állhat egy közönséges parkolóban, - ma még ebből van több, - de sokkal jobb, ha diófák árnyékában hűsöl. Autóparkoló a dióligetben, Franciaországban, Périgordban. Figyeljük meg, a leghétköznapibb autók is mennyivel jobban mutatnak a diófák alatt!

Tisztelt rendőr Kollégám, hol keresné Ön az ellopott, körözött Mercedeszt, ha az lenne a feladata? Rendben van, tudom, a kérdés hülyeség, mert nem az a feladata. Amikor nálam, a dióskertemben volt betörés, a helyszínelő rendőr azért nem nézte meg a kettes számú helyszínt, nehogy a fűben harmatos legyen a cipője.

(Nem vicc, szomorú.) De térjünk vissza a lopott kocsihoz.

Természetesen, a diófa alatt kell keresni, mert a jobbérzésű autótolvajok ott hagyják. Nem a Diófa utcában, hanem a Bükkfa utcában. De tényleg.

De hogy a Bükkfa utca melyik városban van, előre megmondom, tisztelt rendőr Kollégám nem tudja kinyomozni. Az autó árának 10 %-áért megmondom, ha megkeres. De tényleg.

Mondom, a jobbérzésű autótolvajok a diófánál állnak meg. Mint az a gyöngyöspatai autótolvaj, aki a Salgótarjánban ellopott kocsit egy gyöngyöspatai dióültetvényben hagyta, mielőtt hazaért volna vele. A dióskert egyik dolgozója látta és jelentette az esetet, és ezzel nagyban fellendítette a rendőrség eredményességi statisztikáját. Körülbelül itt szakította át a kerítést:

Parkoló Törökországban, Kappadókiában, a diófa alatt. Ez a kisteherautó nem lopott, jelenleg még. Az enyém.

Tehát, mint mondtam, parkoljunk le a diófánál.

Amikor leparkoltunk, már tényleg ideje innunk valamit, irány a vendéglátóipari üzemegység! Borozó a diófa alatt.

A balatonszárszói Vén Diófa vendéglő régi képeslapokon.

Kerthelyiség a diófa alatt Bécs múzeumi negyedében.

Fogadó a vén diófákhoz, Franciaországban. És egy téli kép ugyanazokról a vén diófákról.

Akinek nincs pénze fogadóban lakni, az a diófás kempingekben találhat nyári szállást. Ebben a dióligetben nem éppen a szegény magyarok, hanem Európa egyik leggazdagabb országának lakói nyaralnak, Luxemburgban.

Nemcsak Romániában, Moldovában, valamikor Magyarországon is szokás volt az országúti fasorok ültetése. Diófából. Megint fel kellene újítani ezt a szokást, mert a kipufogógázos országúti levegőt a diófa lombja képes a legjobban tisztítani. Ha már az autótulajdonosok nem teszik jóvá azt a kárt, amit járműveikkel a levegőnkben okoznak, az államnak, nevezetesen az útügyi hatóságnak lehetne rá gondja.

Ennyi fért a diófával díszített emberi környezet témakörébe.

Megkérdezhetem-e, tisztelt Kollégám, hogy az Ön emberi környezetét díszíti-e diófa? Ha igen, kérem, fényképezze le, a fényképét küldje el nekem, hogy Önre hivatkozva felvehessem a Képeskönyv következő kiadásába. Ha nem, kérem, ültessen egyet, mert diófa nélkül nem emberi a környezet, hanem embertelen.

KEDVES DIÓFÁM ALATT

Mottó:
"Mert nincs szebb halál, mint egy diófa alatt, a borospince előtt, ősszel, közvetlenül a szüret után, amikor az újbor már szunnyad és erjed a hordókban, a diót leverték a fáról, s a napnak szelíd ereje van még, mint az öreg ember szerelmének."

(Márai Sándor: Magyar borok)

Csak ülök kedves diófám alatt, és gondolkozom.

Mert nem mindegy, milyen fa alatt ül az ember. Mikszáth Kálmántól tudjuk, hogy a 19. századi felvidéki nemesség rangját az jelezte, hogy otthon milyen fa alatt szokott üldögélni.

"A szegény tót megyékben a fák után igazodott el a földi nagyság mércéje: a báró Révayak, Justhok hársfák, fenyőfák alatt ültek, azoknak csak árnyék kellett; a Lehoczkyak, Rakovszkyak diófát tartottak, mert ez adja a sok árnyékot, és egy kevis gyümölcsöt is; a kisebb famíliáknak ellenben szilvafájuk volt, aki adja kevis árnyékot, de sok szilvát."

Hogy igazán mire való a diófa, azt leginkább Krúdy Gyula tudta. (Szindbád, Három éjszaka)

"ama emlékezetes diófa állott az udvar sarkában - dehogyis állott, hanem uralkodott -, amilyen diófát azzal a messzilátó szándékkal szoktak elültetni, hogy legyen valaki a háznál, aki a rajongásig szeretett

gyermekeket, az imádott unokákat a kellő időben, a rossz gondolatok idején fejbe veregesse a lehulló gyümölcseivel. A diófa alatt asztal, amelyen kártyát vetni vagy szent bibliát is szokás olvasgatni, amikor elkövetkezik a hosszú őszi nap, de már nincs foga a napsugárnak."

Csak ülök kedves diófám alatt, és gondolkozom. Már két óra, hamarosan három lesz. Azt várom. Mert amint itt áll előttem, diófába vésve kedvenc mottóm, három órakor már túl késő, illetve még túl korai bármit is csinálni.

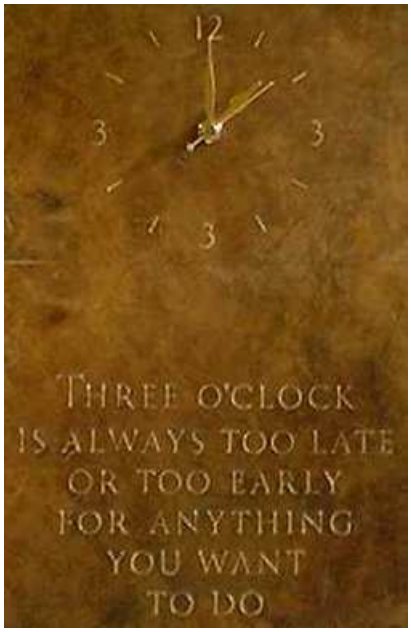

Csak ülök kedves diófám alatt, és gondolkozom. Mintha szőlősgazda lennék, és a saját pincém elé sajátkezűleg ültetett diófa alatt merenghetnék. Mint Szende Gábor villányi hegybíró.

Azon, hogy a szőlőbe ültessük-e a diófát, vagy a szőlőt ültessük-e a Diófa-dűlőbe. Mert kezembe került egy palack kitűnő spanyol bor, a címkéje szerint is a Diófa-parcellából. No, vizsgáljuk csak meg közelebbről! Van időm ülni és gondolkozni, míg a borból tart.

Igen, érdemes volt várni. Már az asztalomon áll a következő üveggel. Kóstoljuk meg alaposan, fenékig ezt a Cabernet Sauvignont! Ez is a Diófa-dűlőben termett, de a világ másik végén, Újzélandon.

Már a harmadik üveg bor is elfogyott! Milyen jól csúszik ez a diós rozé! Pedig nem is igazán diós, csak a neve az. A kastély neve, amihez a szőlő tartozik. A Dió-kastély, Franciaországból.

Csak ülök kedves diófám alatt, és gondolkozom. Azon, hogy micsoda emberek vannak!

Tisztelt autós és gyalogos Kollégám, Önök is meg tudják mondani, a motorosok úton-útfélen mennyi

bosszúságot okoztak már a nem motorosoknak. És tessék megnézni, még köztük is vannak rendes emberek. Amikor nincs motor alattuk. Ha leszállnak a földre, ők is ugyanolyan rendes diósgazdákká tudnak válni, mint Önök, vagy én. A képen látható francia motoros még ráadásul repülős is. Hát, erről már nem tudok mit mondani, ezen tovább kell gondolkoznom, kedvenc diófám alatt.

Csak ülök kedves diófám alatt, és gondolkozom. Ide kéne ebédre hívni az egész családot, a diófa alá. Az összes rokont. Hátha eljönnek a kedvemért. Hogy végre egyszer jót beszélgessünk.

Mert itt, a diófa alatt a legutóbbi családi összejövetel 1930-ban volt.

A diófa még itt van, a család már nincs.

Csak ülök kedves diófám alatt, és gondolkozom. Azon, hogy hol tartsuk meg az óvodai ballagást. Nehéz kérdés. Mert amíg megvolt a diófa, mindig alatta szerepeltek a gyerekek. Mint Hevesen, 1970-ben.

A gyerekek megnőttek, lassan az unokák is, a diófa pedig nincs már meg. Mi lesz így velünk?

Csak ülök kedves diófám alatt, és nézelődöm. A diófa alól más növényeket is látni. Azokat is, amik nem diók. Pedig magyarul diónak hívnak olyasmit is, amit nem kéne annak hívni.

Jaj, össze ne keverjük a dióval!

Most ezekről néhány szót.

ZÁRSZÓ

Mottó:
"a vén diófa is meghalt tavalyelőtt..."
(Dévai Nagy Kamilla: Fénykép az ágyam felett)

Tisztelt Kollégám, azt hiszem, alaposan körüljártuk a diót. Bár az is lehet, hogy mi csak egyhelyben ültünk, és a dió forgott előttünk. Mindenesetre már több oldalát láttuk.

Megpróbáltunk bele is nézni.

Azt hiszem, ha idáig eljutottunk, feltehetjük a kérdést, jutottunk-e elébb a dió megismerésében. Nem biztos. Minden új ismeret újabb kérdéseket vet fel, amikre nem tudunk válaszolni. Talán majd a további vizsgálatok után. Én csak odáig jutottam, hogy ha a diót figyeljük, az egész világot látjuk benne. Innen lehet folytatni.

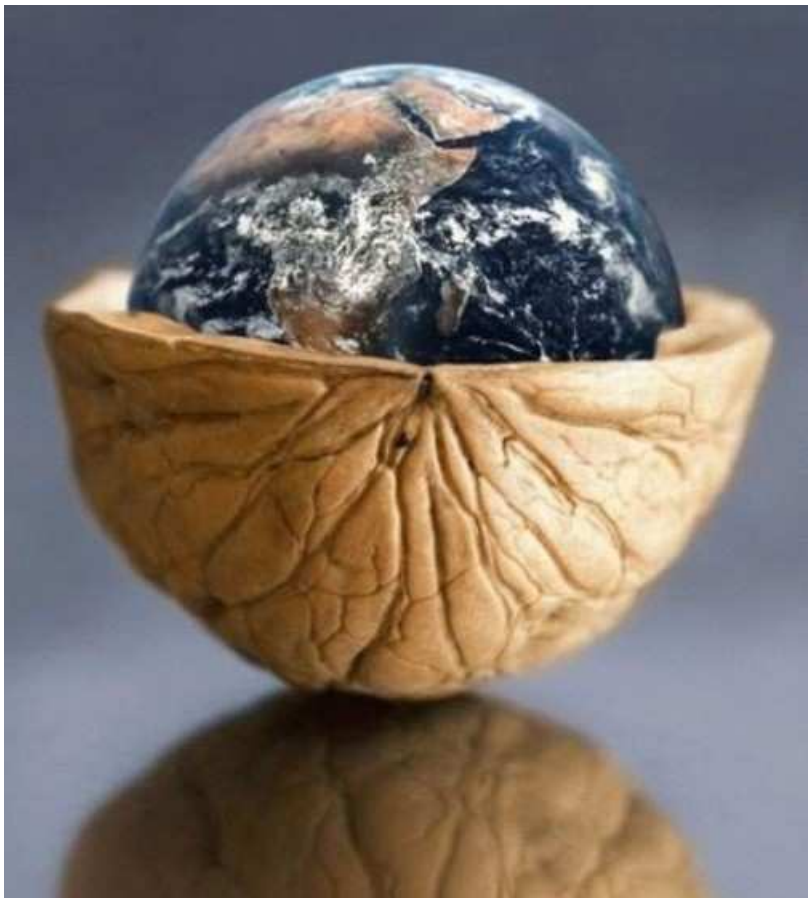

Remélem, tisztelt Kollégám az olvasás során megtalálta a bevezetőben feltett nyugtalanító kérdésekre a helyes választ. Ha nem, kérem, írjon, mert úgyis ír, amikor véleményét közli a könyvről. Akkor megbeszéljük.

Tudom, az összeállítás még nem teljes. Még olyan fontos fejezetek hiányoznak, mint a dió a népdalokban és egyáltalán az előadóművészetekben (ld. Diótörő). Mert tisztelt színész Kollégám már hiányolja, hogy a világot jelentő deszkákat kihagytam. Nem hagytam ki, csak még nem került rá sor. Előzetesként mutatok is egyet, nem, nem diódeszkát, hanem színpadot.

És egyebek is hiányoznak, például a diós települések itthon és világszerte. A meglévő anyag hibáin is sokat kell még dolgozni. A bővítés lehetőségei pedig kimeríthetetlenek.

De egyelőre elfogyott a - mim is? Nem a tintám. Nem az anyagom. A cérnám.

Úgyhogy kérem tisztelt Kollégámat, kísérje figyelemmel a diószkönyv későbbi kiadásait, ha lesz rá időm, a könyv új fejezetekkel fog bővülni. A meglévők pedig javulni fognak.

Meg is kérem tisztelt Kollégámat, az összeállításról kialakult véleményét sziveskedjen velem közölni. Természetesen nem bírálatot várok, hiszen a könyv hibáit magam is eléggé ismerem, hanem őszinte elismerést. Az fog inspirálni, nem a kritika.

Köszönet

Mottó:
"Öregember vagyok, s hálát adok az Istennek,
hogy befejezhettem ezt az írásomat az öreg diófák alatt."
(Móra Ferenc: Öreg diófák alatt)

Isten után a második, természetesen, tisztelt olvasó Kollégám. Most neki köszönöm meg végtelen türelmét és azt, hogy silány fércművemet figyelmével tüntette ki.

Végül külön köszönetet kívánok mondani a következő hölgyeknek és uraknak azért a segítségért, amit írásuk elolvasása jelentett a képeskönyv összeállításakor, továbbá bölcs szóbeli útmutatásaikért vagy egyéb segítségükért. Nélkülük az összeállítás lényegesen szegényebb lett volna, vagy talán létre se jöhetett volna.

- **Yasar Agca - diónemesítő**
- **Harold Adem - kutató**
- **Andor Domokos - mérnök**
- **Edward Bach - orvos**
- **Balogh Csaba - elnök**
- **Mel Baugham - tanár**
- **Nathan Beccue - rajzművész**
- **Berényi Gyula - erdészeti kutató**
- **Jean-Louis Blachon - diótermesztő**
- **Boros József - diótermesztő**
- **Walter Böhner - diószakértő**
- **Bujdosó Géza - diónemesítő**
- **Andrej Nyikolajevics Bukin - gyógynövény-szakértő (képe jobbra)**
- **Búvár Géza - vezérigazgató**
- **Caius Pompeius - hadvezér**
- **Czinege István - docens**
- **Cseh Mária - mérnök-tanár**
- **Dankó József - diótermesztő**
- **Bill Dowtin - fegyverkészítő**
- **Michel Ducros - útikönyv-író**
- **Engelhart Lajos - diótermesztő**
- **Fazekas Bálint - faipari technikus**
- **Gara Miklós - diótermesztő**
- **John Gordon - diótermesztő és faiskolás**
- **James C. Groves - művészfesték-gyártó**
- **Victor Gutu - diótermesztő**

- **Győri János - felügyeletvezető**
- **Hammurabi - uralkodó**
- **Koni Häne - bélyeggyűjtő**
- **Dennis Hepler - favágó**
- **Nazim Hikmet - költő**
- **Szent Hildegárd - apátnő**
- **Horváth Benedek - tanuló**
- **Horváth László - docens**
- **Kárpáti István - kertész-szakmérnök**
- **Kemendi Ágnes - szakíró**
- **Al-Kindhi - bagdadi orvos**
- **Klapka György - diótermesztő**
- **Kleopátra - királynő**
- **Julius Kocsis - diókereskedő**
- **Kosznai Zoltán - gépészmérnök**
- **Mandar Chaitanya Kulkarni - olajbányászati kutató**
- **Lui Chonghuai - kínai diószakértő**
- **Makai Sándor - vámtiszt**
- **Gale McGranahan - diónemesítő**
- **Robert Mermet - festészeti oktató**
- **VI. Mithridatesz - király**
- **Monok Sándor - iskolaigazgató**
- **George Nakashima - asztalos**
- **Nagy Károly - diósgazda**
- **Elizabeth de Nevell - szakíró**
- **Nyilas Mihály - diófeldolgozó**
- **Orosz Ágnes - utazásszervező**
- **Ovidius - költő**
- **Paul Paul - diótermesztő**
- **Idősebb Plinius - író**
- **Eric Redekop - konzervmester**
- **William Reid - pekándió kutató**
- **Peter Rüth - pekándió-terjesztő**
- **Bölcs Salamon - király**
- **H.R. Schweizer - szakíró**
- **Petra Stunz - orvos**
- **Szentiványi Péter - diónemesítő**
- **Konrad Tadesse - botanikus**
- **Ion Turcanu - diónemesítő**
- **Ludo Verhoeven - turista**
- **Arlene Wagner - balett-táncos**
- **Hans-Sepp Walker - nyugdíjas enzimatikus biokémikus**
- **Robert D. Williams - feketedió kutató**
- **Kazuo Yamasaki - botanikus**

És még sokan mások... is úgy gondolják, helyük lenne a listán. Lemaradtak. Nem véletlen.

A végére maradt egy mottó és egy hosszú című rövid vers.

Utolsó mottó, amely kifejezi annak reménytelenségét, hogy a diófát valaha is kiismerjük:

Mottó:
"Bezárul a diófa,
leveleivel óva
magányát s titkait."
(Babits Mihály)

VERS, AMELYBEN AZ IDŐS SZERZŐ KEDVENC DIÓFÁJA ALATT ÜLDÖGÉLVE ELMERENG A DIÓRÓL MINT OLYANRÓL, S EKÖZBEN BÚCSÚZIK NYÁJAS OLVASÓJÁTÓL, ÚGY IS, MINT TISZTELT KOLLÉGÁJÁTÓL

A dió...
Adio!

No, itt már tényleg vége van. A diófának. A képeskönyvnek nincs, mert a téma kimeríthetetlen.

Biztatnám is a továbbgondolkodásra tisztelt Kollégámat.